

Ob sedmih so blagoslovili ogenj. To se je vse usulo in vpilo, ko je odšla duhovščina! Ogenj je bil v hipu razbrskan. Ta je jokal, ker je menil, da ne bo mogel prižgati gobe, oni je vže veselo tekel domov, tretji je na vso moč vrtel gobo, ker se ni hotela vneti. Pa kako naglo se je vršilo vse to! Z Jankom sva še precēj hitro prižgala svoji gobi in stekla proti domu. Doma pa brž k sosedovim, kjer sem prižgal majhen košček gobe, ki sem ga bil vže prej odrezal od velike, zakaj veliko soboto se mudi in človek ne utegne pri vsaki hiši posebej gobe odrezovati. In kako pametno je, če ima kdo vže pripravljeno narezano gobo, priča najbolj to, da bi me bil pri sosedu Desniku kmalu prehitel Nadležnikov Jakec, kateri bi si bil tudi rad prislužil kaj piruhov. Jakec je poskušal odrezati gobo, jaz sem pa ta čas vže prižgal svoj košček ter ga dal Desnikovi materi, da so ga vrgli v peč in potem zakurili z blagoslovljenim ognjem. Jakec pa je moral žalosten oditi. Še huje pa mu je bilo velikonočno nedeljo, ko me je videl s piruhi in pomarančo na Desnikovem pragu. I, pa ni koristilo nič, poprej naj bi se bil bolj požuril in pa gobo dobro pripravil!

Tako in podobno sem imel nekaj let skrbi in opravka z gobo, dokler nisem šel od doma in dokler ni brat Tomaž stopil na moje mesto. I, trpelo se je z gobo, trpelo, ali kje se pa no?

Kajtimar.

Iz naše vasice.

(Piše Janko Barlè.)

XXI.¹⁾

J, saj pravim, mlada leta v domači vasici, ni vas več, ni. Ko se je človek jedva dobro zavedal, da je na svetu, hajdi pa zapusti domačo vas za deset mesecev in zameni jo z mestom. Nù, počitnice so res še bile, alj kaj, ker so tako hitro minule! In sedaj? — — — Sedaj še tistih ni, in ne bode jih več. To je vse, da se človek še kedaj spomni na tista lepa leta.

Hm, to smo bili kampeljni v tistem času, ko smo trgali vsak svoje hlačice v vaški šoli. Kdo bi nas ukrotil? Naš dobri učitelj, koliko je imel opraviti, da smo vsaj nekoliko mirno sedeli v tistih oskih klopeh. In če smo bili le nekoliko sami, ala, to je bilo, kot v panju, ko se čebele pripravljajo, da bodejo rojile. To smo bili tiči! A ko je šola minula, usuli smo se doli po stopnjicah, da bi mislil, stopnjice se bodejo podrle. Kaj hočete, nismo bili najbolji, ne!

Sedel sem v drugi klopi prav za tistim Mlinarskim Jožetom, kateri je imel tako lično torbico. Kupil mu jo je oče na sejmu, ker je bil dobro dete. To smo mu zavidali torbico, saj nobeden od nas ni imel take. Kožnata je bila, obrobljena z rudečim trakom, a v sredi bili so kozji parkeljčki. Hej, koliko bi dal, če bi imel tudi jaz tako lično torbico!

Jožek sedel je kot dober otrok vedno lepo mirno. Roke je imel na klopi, lice mu je gledalo v gospoda učitelja in odgovoriti je znal na vsako vprašanje.

¹⁾ Glej: „Vrtec,“ I. 1893, str. 198.

Le torbice ni nikoli odložil, visela mu je vedno ob strani. Meni tista torbica ni dala miru; dokler je nisem jedenkrat pošteno skupil. Če sem le količkaj mogel, igral sem se z jermenom od torbice, a jedenkrat domislil sem se, da bi bila to velika šala, če bi Jožku odpel zaponec na jermenu, na katerem je torbica visela, tako da ne bi on opazil ničesar. Kadar bi vstal, padla bi mu torbica doli, a cela šola bi se nasmijala, jaz pa najbolj.

Spravil sem se precej na posel, ali počasi je šlo, ker se je Jožko, kot da je nekaj čutil, nemirno premikal sem ter tja, tako, da je to opazil celo gospod učitelj.

— „Kaj pa je tebi danas, Jožek, da si tako nemiren?“ — poprašal ga je.

— „Moji torbici nekdo miru ne da“ — odgovoril je oni, da si je bilo jasno kot beli dan, da sem ta nekdo jaz. Gospod učitelj ni rekel ničesar, nego je dalje tolmačil nekakove račune. Miroval sem nekoliko časa, ali torbica mi ni dala miru, posebno, ko se mi je zazdelo, da gospod učitelj več ne pazi name. Nadaljeval sem zopet počasi svoje opravilo, prav oprezno, da Jožek ni ničesar opazil, in ravno sem odpel jermenčee, ko je bila šola končana. Vzdignili smo se k molitvi, ejej, to je bilo veselja in smeha v celem sosedstvu, ker je Jožkova torbica ostala na klopi. Baš smo hoteli početi moliti in vse se je vže umirilo, kar se je začulo po šoli glasno plakanje, a med njim pa tudi besede: — „Moja torbica, moja torbica.“

— „Sedite!“ — zapovedal je gospod učitelj. — „Kaj ti je Jožek!“

— „Jer-jermenec“ — plakal je oni — „mi je nekdo na tor-torbici prerezal ali pretrgal.“

Začul sem svoje ime in zapoved, da naj pridem venkaj. — „Toraj ni ti dala torbica miru, ti nadloga razposajena, kaj si napravil?“

— „Igral sem se z jermenčkom, pa sem zaponec odpel“ — odgovoril sem jaz ponižno.

— „Toraj tako; ne, da bi pazil, saj tako ničesar ne znaš, čakaj, čakaj, dobiš vže z jermencem.“

In tako se je tudi zgodilo. Jožek je spoznal, da je torbica cela, zapel je zaponec in prenehal je plakati. Še celo smejal se je, da si so mu polzele po licu še debele zadnje solze, pri meni je bilo pa narobe. Palo jih je precej, tako da sem se plakal jaz, kateri sem se popreje smejal. Nù, ko sem zopet na prostem, pozabil sem zopet na šibo. Jožkova torbica je pa imela nekoliko časa mir.

Bog vedi, slučaj ali kaj je bilo? Precej časa je že preteklo od onega dogodka s torbico, tako, da sem jaz vže pozabil na to, da si sem bil stari nagajivec. Zopet je bilo pod podukom. S Selanovim Matičkom, kateri je sedel poleg mene, imela sva vedno kakovo stvar, da je čas hitreje minul. Zdaj je jeden drugzega sunil, zdaj brenil, zdaj skril klobuk, kakor je že navadno pri takih žrjavih. Jaz sem se takrat ravno igral z ono posodico, v kateri je bilo črnilo. To še ne bi bilo nič takega, kar me najedenkrat sune oni Matiček nebodigatreba, roka je odskočila, a takisto tudi črnilo v posodici in preje kot bi rekel jeden, dva, že so bili parkeljčki na torbici Mlinarjevega Jožka politi s črnilom. Ejej, to je bil jok, kot da bi siromaku pokopavali stariše. Stvar je bila jasna.

— „Kdo je to napravil?“ — poprašal je gospod učitelj.

— „Selanov Matiček me je sunil v roko!“ — oglasil sem se jaz milo.

— „Kaj se črnilo nosi v roki? Ven oba!“

Ejej, takrat sva jih pa dobila, da sva se jeden drugemu smilila, a torbica je pa vender ostala zapackana.

V tretje gre rado, pravijo. In res še jedenkrat sem jih nosil, kakor se spominjam. Pri nas je bil poduk dopoldne in popoldne. Mi, kateri smo bili bližnji, odhiteli smo vedno o poldne domov h kosilu. Seveda hoteli smo biti lahki kot ptica, pa smo vselej knjige pustili v šoli. Vender tega ni trpel gospod učitelj. Kolikokrat je dejal: — „Učenec mora imeti vse svoje pri sebi kot vojak. Zatoraj nosite knjige vedno s seboj, lahko se po potu tudi kaj prebere, saj tako ničesar ne znate.“ To smo pač poslušali nekoliko dnij, a potem smo zopet puščali knjige v šoli. Kar najedenkrat, ko smo se vrnili v šolo, pod klopjo ni bilo nobene knjige, nego so bile zložene v velikem kupu na mizi. Gospod učitelj je zapovedal, da si pridemo po nje, vender bile so drage. Za vsako knjigo dobil si dve gorki in jaz, kateri sem imel tisto navado, da sem vedno nosil vse knjige v šolo, dobil sem jih največ. Prav mi bilo.

Povedal sem vam to, mili prijateljčki, da veste, kakovi ne smete biti. V šoli se mora lepo paziti in gospoda učitelja poslušati, če se hočete kaj naučiti. Sprevidel sem to prihodnjega leta tudi jaz, pa sem bil čisto drugi in se nisem več bal šibe. Ljubil me je zato gospod učitelj, kakor tudi stariši, kateri so mi kupili torbico z rudečim obšivom in kozjimi parkeljčki, kakor je bila ona Mlinarjevega Jožeta. Le pridni bodite in radi molite, izvestno jo dobite tudi vi!

Počitniški spomini.

(Piše Basnigoj.)

Mlakarjev Janko ni bil napačen učenec. Prvi ni bil, saj vsi tako ne morejo biti prvi; zadnji pa tudi ne. Tako nekako pri sredi jo je vozil, in če kaj velja stari pregovor: „V sredi, v zlati skledi,“ ne bi mu mogel nihče kaj očitati. Ali Jankov oče je z modrim očesom tako presodil svojega sina, da bi Janko lahko prinašal še boljša spričevala domov. Mislil je toraj oče in si tako premislil, da sinu obljubi lepo plačilo, ako prinese konec šolskega leta odlično spričevalo. In kako plačilo mu je obljubil, kaj menite?

Pri zajutrkju pravi oče Jankotu: „Veš kaj, Janko, ti bi bil lahko še bolj priden. Če mi napraviš to veselje, da boš odličnjak, napravim ti jaz prav posebno veselje za počitnice.“

„Oče, ali bi bili vi zelo veseli, če bi bil jaz odličnjak!“

„Janko, veš, da bi bil!“

„Obljubljam vam, dobri moj očka, da se hočem truditi na vso moč, da bom odličnjak. Trudil se bom pa samo zato, da vam veselje napravim. Rekli so nam v šoli, da moramo starišem streči iz ljubezni, ne pa zaradi plačila. Jaz vas imam pa takole zelo rad“ ... In Janko se je skobalil na očetova kolena in prav tesno